

INSTITUTIONEN FÖR PEDAGOGIK OCH SPECIALPEDAGOGIK

- "JAG KAN INTE"

Så skapar vi bättre förutsättningar för lärande

Cecilia Meltzer

Kurs: Kvalitetsarbete genom aktionsforskning (PDA107)
Nivå: Avancerad nivå
Termin/år: HT/VT/2015-2016

Innehållsförteckning

Inledning.....	1
Förutsättningar	2
Styrdokument	2
Aktionsforskning	2
Utvecklingsområde	2
Processen.....	3
Tankekarta	3
Frågeställning	4
Aktioner	4
Verktyg	5
Loggbok	5
Film	5
Resultat.....	6
Analys.....	6
Analys av loggbok	6
Analys av film.....	6
Detta har hänt.....	6
Alla är förberedda	6
Foton i ögonhöjd	7
Inte för många samtidigt	7
Ett svar på frågan.....	8
Slutsats	9
Att gå vidare	10
Reflektion	11
Hur går det till?	11
Allt är inte lätt.....	12
Arbetslagets ändrade synsätt	12
Mitt eget lärande	13
Framtiden.....	13
Referenslista	14
Bilaga 1	15

Inledning

Under läsåret 2015/2016 har haft förmånen att, på arbetstid, läsa en kurs i aktionsforskning via Göteborgs universitet.

Innan kursens början, kände jag inte till några detaljer kring hur arbetsättet fungerar. Det jag visste var att aktionsforskning alltid utgår från den egna verksamheten, att aktioner ska genomföras och att arbetslaget gör arbetet tillsammans. Jag kunde se hur det skapar förutsättningar för att utveckla arbetet inom förskolan och samtidigt ger möjligheter att höja kvalitén och jag ville lära mig mer. Jag såg även en chans för utveckling både som pedagog och person och som en möjlighet att lära känna nya människor och lära mig av dem och deras erfarenheter.

I detta denna rapport beskrivs arbetet med att utveckla och främja barnens lärande i en så vardaglig situation som påklädning.

Förutsättningar

Vår förskola har de senaste åren haft många olika chefer och nuvarande chef tog över ansvaret för förskolan i januari 2015. Vår chef ansvarar även för två andra förskolor och för kvalitetsavlösarna i området.

Förskolan tillhör de centrala delarna av staden och ligger intill ett lugnt bostadsområde. Vi har nära till flera olika grönområden och vi har även nära till skogen.

På förskolan finns två avdelningar – den ena har 16 barn mellan 1-3 år medan det på den andra avdelningen går 22 barn mellan 3-5 år.

Jag är på avdelningen där de yngre barnen går och vi är fyra vuxna på avdelningen. Två av oss är förskollärare, en är barnskötare och en är vikarie utan pedagogisk utbildning. Jag kommer i detta arbete att kalla alla vuxna för pedagoger.

Varje arbetslag har 2 timmar gemensam planeringstid varannan vecka, samt kvalitetsplanering 5,5 timmar en dag/månad. På vår avdelning har även varje pedagog enskild planeringstid ca 2 timmar/vecka.

Styrdokument

Inom förskolan har vi både nationella och kommunala styrdokument att följa:

- Skollagen 2010:800
- Läroplan för förskolan Lpfö 98 Reviderad 2010
- Barn- och utbildningsnämndens mål 2015
- Plattform för Varbergs förskolor 2014

Aktionsforskning

När det gäller aktionsforskning är jag den enda på förskolan som läser kursen nu och ingen annan har gjort det före mig. Vi ligger alltså i startgroparna med detta arbetssätt och har, genom cheferna i hela vårt område, fått gå på föreläsningar i ämnet. I vårt område finns också handledare inom aktionsforskning.

Utvecklingsområde

När arbetslaget satt tillsammans och diskuterade vad vi skulle aktionsforska om, började vi att titta på vår innemiljö och vi kom fram till att stunden för påklädning inte fungerade som vi ville.

Vi hade en önskan om att stunden i hallen skulle ge barnen större möjligheter att bli självständiga och att det skulle vara en stund som inte var så högljudd, stressig och ”rörig”.

Processen

Under denna rubrik beskriver jag hur vi kom fram till vår frågeställning, vilka aktioner vi valde och vilka verktyg vi använde oss av.

Tankekartan

Vi satte oss tillsammans och gjorde en tankekartan över vår hall (Bilaga 1) och kom fram till följande:

- Det var många barn i hallen samtidigt, vilket medförde att det blev en del "spring" då barnen väntade på att få hjälp
- Vi var många pedagoger i hallen samtidigt
- Strukturen var inte bra då blöjbyten och toalettbesök gjordes samtidigt som barn behövde hjälp med kläderna eller inte förstod vad som förväntades av dem
- Vissa barn fick mycket hjälp och hade ingen möjlighet att träna sig på att klä på sig själva
- Vissa barn hittade inte sina platser
- Ljudnivån blev hög då vi var många i hallen
- Det blev lite av en "löpande band"-situation då de vuxna snabbt ville få ut barnen för att komma undan den höga ljudnivån

Vi ville ge barnen möjlighet att träna sina färdigheter inom många olika områden, också vid en vardagssituation som påklädning. Vi ville hjälpa barnen att lita på att de själva kan.

Inom vårt valda område kunde vi ge barnen möjlighet att träna:

- Begrepp – uppe, nere, över, under, först, sist, på, av, färger, former, varmt, kallt, m.m.
- Namn på olika klädesplagg, eller veta vad som är vad, även om man inte pratar med ord ännu
- Sin motorik – stå på tå, stå på ett ben, trä i foten i rätt ben på överdragsbyxorna och rätt arm i jackärmen, etc.
- Sin förmåga att våga försöka själv och lita på sin förmåga
- Sammanhang - att förstå att det brukar bli lättare att klä på sig i en viss ordning, tex överdragsbyxor före kängor

Skolverket säger att:

"Förskolan ska stimulera barns utveckling och lärande samt erbjuda barnen en trygg omsorg. Verksamheten ska utgå från en helhetssyn på barnet och barnets behov och utformas så att omsorg, utveckling och lärande bildar en helhet."
(SFS 2010:800 8 kap. 2 §)

I förskolans läroplan hittar vi följande som vi, med vårt valda utvecklingsområde, ska arbeta utifrån:

"Förskolan ska sträva efter att varje barn

- utvecklar självständighet och tilltro till sin egen förmåga (Skolverket s. 9)
- utvecklar sin motorik, koordinationsförmåga och kroppsuppfattning /.../ (Skolverket s. 10)

- utvecklar sin förmåga att lyssna, reflektera /.../ (Skolverket s. 10)
- utvecklar ett nyanserat talspråk, ordförråd och begrepp /.../ ställa frågor, argumentera och kommunicera med andra” (Skolverket s. 10)

”Förskollärare ska ansvara för att arbetet i barngruppen genomförs så att barnen

- ges förutsättningar för utveckling och lärande och samtidigt stimuleras att använda hela sin förmåga
- ställs inför nya utmaningar som stimulerar lusten att erövra nya färdigheter, erfarenheter och kunskaper” (Skolverket s. 11)

I "Plattform för Varbergs förskolor" står det:

"Vi ser barnen som kompetenta och med en vilja till utveckling och lärande. Barnen erövrar kunskap och erfarenheter med alla sinnen i det sociala samspelet." (Varbergs kommun 2014, s. 2)

"Vi har tilltro till barnens kompetens och att de kan ta ansvar för sina handlingar." (Varbergs kommun 2014, s. 3)

I Barn- och utbildningsförvaltningens målbeskrivning kan vi läsa:

"Barn och elevers utveckling är verksamhetens högsta prioritet. Alla ska ha rätt till en utbildning som utgår från var och ens särskilda behov. Barn och ungdomar ska mötas med höga förväntningar, där förskola, grundskola och gymnasieskola ska stimulera samt utveckla barn och elevers nyfikenhet och lust att lära." (Varbergs kommun 2015)

Vi kan även knyta vårt utvecklingsområde till förskolans eget mål "Barns inflytande" genom att vi vill ge barnen förutsättningar att bli mer självständiga och därigenom ge dem trygghet i att, i förlängningen, vilja och våga påverka sin vardag.

Frågeställning

När vi sammanfattade vad vi ville ge barnen och vad som ingår i vårt uppdrag, valde vi frågeställningen: ***Hur kan vi ge barnen bättre förutsättningar för lärande vid påklädning?***

Aktioner

Vi gjorde tre aktioner under höstterminen:

Aktion 1

Blöjbyten och toalettbesök gjordes en stund innan påklädning.

Aktion 2

Vi satte upp foton på barnen i deras ögonhöjd, vid respektive plats.

Aktion 3

Att vara endast en pedagog och tre eller fyra barn i hallen samtidigt.

Vi tänkte oss att dessa aktioner skulle ge följande:

- När blöjbyten och toalettbesök är avklarade i förväg, blir pedagogen mer närvarande

och mer stöttande för barnen.

- Att barnen har ett foto på sig själv i ögonhöjd, gör att de får lättare att hitta sin hylla och sina kläder.
- När vi är färre i hallen minskar ljudnivån och stressen.
- Barnen inte behöver vänta så länge på hjälp och det bidrar också till en lugnare miljö.
- Barnen blir mer självständiga då de har större möjlighet att prova och försöka själva.

Verktyg

De verktyg vi valde i arbetslaget var att skriva loggbok och att filma.

Loggbok

Våra loggböcker har varit privata och jag personligen har gjort korta anteckningar i direkt anslutning till situationen, för att vid ett senare tillfälle gå igenom och skriva rent. Min loggbok är skriven i ostrukturerad form.

Film

Vi har även filmat vid 2 olika tillfällen i hallen där vår aktionsforskning sker. Det kan upplevas stressigt att få till detta, men Eidevald (2013) menar att det är i stressade situationer det kan vara som mest intressant att filma, då vi tenderar att handla mer reflexmässigt än planerat. Till exempel är det då lättare att se hur vi bemöter barnen, vad vi säger och om vi hjälper barnen olika mycket och på olika sätt.

Resultat

Vår första aktion innebar att göra blöjbyten i god tid innan det var dags för påklädning. I förskolan ska vi erbjuda en god miljö för bland annat utveckling och lärande och när vi skapar lugna förutsättningar, vet vi av erfarenhet att det blir större möjligheter för barnens lärande.

Den andra aktionen vi valde att göra, var att sätta upp kort på barnen i deras höjd, på deras platser. Denna aktion valde vi eftersom vi sett att några barn hade svårt att hitta sin egen plats och sina kläder.

Vår tredje aktion var att endast vara en pedagog med tre eller fyra barn i hallen. Vi tänkte oss att om en pedagog har färre barn att ägna sig åt, blir stressen mindre och pedagogen tar sig tid att hjälpa varje barn lagom mycket.

Analys

Vår analys har skett både gemensamt i arbetslaget och enskilt av mig.

Analys av loggbok

Att skriva loggbok fungerade inte som vi tänkte och hoppades - det är en kollega som gjort några korta anteckningar, men i övrigt är det endast jag som fört anteckningar kontinuerligt. Detta medförde att det bara är min loggbok som är analyserad och eftersom loggboken varit min privata är analysen av den gjord endast av mig.

Jag har läst igenom mina anteckningar flera gånger och jag har letat efter återkommande mönster. Till exempel har jag tittat efter om det ofta varit samma barn som inte hittade sin plats, eller om det vanligtvis var samma barn som kunde själv och alltid samma som gav upp? Fanns det ett mönster i vad pedagogerna gjorde?

Analys av film

Våra två filmer är vardera ca 2 minuter långa där en pedagog har filmat sin kollega som varit i hallen med barnen.

Vi har tittat på våra filmer tillsammans vid ett tillfälle och vi har fokuserat på olika saker. Först tittade vi på vad barnen gör och vad de inte gör, hur de hanterar situationen, oavsett om de får hjälp eller inte.

Därefter låg vårt fokus på det vi tyckte var det viktigaste att titta efter i filmerna nämligen vad vi pedagoger gör. Vad ger vi barnen för förutsättningar för lärande?

När vi gjorde analyserna av filmerna har vi diskuterat och jag har fört anteckningar om vad vi såg.

Detta har hänt

Det har, tack vare vårt dokumenterande, blivit ännu tydligare för oss pedagoger att barnen i vår grupp behöver lugn och ro i hallen för att det ske ett lärande när de ska klä på sig.

Alla är förberedda

Det blev synligt, genom loggboksanteckningarna, att vår första aktion gjorde stor skillnad när det gäller förutsättningarna.

När det är dags att gå ut hamnar pedagogernas fokus - lärandet vid påklädning - på rätt ställe från början istället för att de gör flera saker samtidigt.

Att alla toalettbestyr redan är klara, medför även att ljudnivån minskar - det är inte längre någon som, på avstånd, ger ett barn instruktioner. Stressen som pedagogerna tidigare kände, är mindre tack vare att de kan koncentrera sig på en sak.

Foton i ögonhöjd

Vi såg också, med hjälp av loggboksanteckningarna, hur viktigt det är för lärandet att barnen faktiskt hittar till platsen där deras kläder finns.

När vi hade hängt upp barnens foton i deras höjd, såg vi hur barn som har sin plats lite mitt emellan alla andra, nu har lättare att hitta rätt plats. Om ett foto sitter i en vuxens ögonhöjd, blir det inte självklart vilken plats det fotot hör ihop med och barnen tog oftare fel.

De allra yngsta barnen på vår avdelning tittar nu, flera gånger om dagen, på både sitt och de andra barnens kort och hittar oftare till sin egen plats, än vad de gjorde tidigare. Vi har kunnat konstatera att när barnen hittar sina kläder utan hjälp och kan ta ner det som ska användas, sker ett lärande som uteblir om barnen inte vet var de ska leta. Vi har dokumenterat hur barnen efter förändringen, har blivit mer självständiga och det har blivit mer självklart för dem att våga prova själva.

Att tydligt se hur ett barn på 1,5 år, kan koppla ihop ett kort till vems plats det är, blev en aha-upplevelse för både barnen och för oss pedagoger.

Under tiden en kollega och jag satte upp korten, hade vi två barn med oss i hallen och vi kunde se hur de gick runt till varje plats, tittade på alla kort och nämnde alla barnens namn, så gott de kunde. Det blev väldigt tydligt för oss hur dessa barn såg vilka platser alla har, när de hade korten i ögonhöjd. När de sedan hittade någons mössa på golvet, visste de inte bara vems mössa det var, utan även vilken plats den skulle ligga på. Barnen såg sammanhanget och kunde själv dra en slutsats.

Inte för många samtidigt

Vår tredje aktion innebar att det skulle vara en pedagog med tre eller fyra barn i hallen.

Vi har filmat två gånger och var det olika pedagoger i hallen med barnen och det var olika många barn i hallen vid de två tillfällena. Vi valde medvetet att filma före och efter aktionen för att en eventuell skillnad skulle vara tydlig.

Vi har, tack vare våra två olika filmer, förstått vikten av att vi pedagoger inte känner oss stressade för när vi tittade på våra filmer såg vi stor skillnad:

Vid det första filmade tillfället var vi fortfarande kvar i vårt gamla mönster och det var flera pedagoger och många barn i hallen, medan vi vid det andra tillfället, hade genomfört aktionen.

Den första gjordes när det var två pedagoger och sju barn i hallen. Filmen visade en pedagog som hjälpte ett barn, som vi sedan tidigare vet kan väldigt mycket själv, medan barn som behöver stöttning endast fick muntliga uppmaningar. Barnen rörde sig runt i hela rummet, pedagogerna sa till, ljudnivån var hög och pedagogerna blev stressade. Resultatet blev att barn som redan kunde mycket, inte fick möjlighet till vidare utveckling och de barn som behövde handfast stöttning inte fick det alls.

Vid det andra tillfället vi filmade var en pedagog ensam i hallen med tre barn. Vi såg på filmen att pedagogen inte kände någon stress att komma undan ”kaos” och höga ljud och barnen fick mer stöttning att prova själva. Pedagogen som filmades i denna situation, bekräftade också vid analysen att hon inte kände samma stress som tidigare. Barnen förstod i större utsträckning vad som förväntades av dem och pedagogen tog sig tid att uppmuntra och låta barnen försöka på egen hand. Pedagogen hjälpte barnen så att de kunde själva. Den vuxna bekräftade även barnens glädje över att lösa uppgiften och på filmen såg vi hur barnen sken upp i ett leende.

På den andra filmen såg vi också att när det var ett barn som trots allt fick vänta en stund på hjälp, blev det ändå inte så mycket spring och hög ljudnivå som tidigare. För oss pedagoger blev det en bekräftelse på att det är antalet personer som i hög grad påverkar hur en situation blir när det kommer till höga ljud och mycket rörelse.

Ett svar på frågan

Har vi då fått svar på vår fråga – *Hur ger vi barnen bästa möjliga förutsättningar för lärande vid påklädning?*

Ja, det har vi. Vi har sett att vi pedagoger behöver ha förberett barnen innan det är dags för påklädning. När vi är färre i hallen uteblir stressen hos pedagogerna och barnen får större möjligheter att prova själva och barnen behöver veta var deras kläder finns.

Slutsats

Vi har tydligt sett att det barnen behöver är lugn och ro och framförallt, en närvarande stöttande pedagog. När det förutsättningarna är lugnare, finns det i större utsträckning möjlighet för barnen att träna sin motorik, sitt ordförråd och de får större chans att känna tillit till sin egen förmåga – saker som vi, vid starten av vår aktionsforskning, önskade skulle hända. Dessa saker är också något som vi enligt vår läroplan ska sträva efter.

När pedagoger och barn känner att det lugnt och ingen behöver stressa finns det bättre förutsättningar för att barnen ska få tiden att lösa sina eventuella svårigheter på egen hand. Författarna Brodin och Hylander skriver:

”Om barnet löser sitt dilemma kommer förvirringen att övergå i kompetensglädje”. (Brodin och Hylander 2002, s. 57)

Samma författare menar också att: ”Alla barn behöver lagom utmaningar för att utvecklas vidare och få en positiv bild av sig själva. En del barn hittar nästan rätt av sig själva, andra barn behöver både bekräftas och utmanas av en vuxen”. (Brodin och Hylander 2002, s.98)

Just detta syntes tydlig på vår andra film, då ett av de tre barnen fick vänta en stund på hjälp och fick en för stor utmaning. Barnet, 2,5 år, började med sina överdragsbyxor och fick nästan på dem helt. När det inte gick att få dem upp till midjan, tog barnet av sig igen och provade med jackan. Ena armen kom på rätt plats, medan den andra inte kom i jackan alls. Barnet försökte ändå knäppa dragkedjan, men fick inte ihop det. Utan stöttning, uppmuntran och lagom mycket hjälp från en vuxen, gav barnet upp helt och lade även jackan på golvet med orden: ”Jag kan inte.” Detta är ett exempel på hur vi som pedagoger måste vara med för att uppfylla målen i vår läroplan, där vi ska sträva mot att varje barn blir mer självständiga och vågar tro på att de kan. (Skolverket 2010)

”Stolta barn rätar på ryggen och sträcker på sig och vill gärna möta andras bekräftande blickar” (Brodin och Hylander 2002, s. 96) Vi kunde på vår ena film tydligt se hur två barnen, som fick lagom mycket hjälp och sedan fick bekräftelse av pedagogen, växte och log av stolthet.

Det tredje barnet, som för en stund blev lämnat att klara sig helt själv, gav däremot upp sina försök och konstaterade högt att han inte kunde. Vi såg att barnen behöver vår tid och vår stöttning, för att känna tro och tillit till sina egna förmågor och sin egen kompetens. Här kan vi också knyta an till vad som står i skollagen om att verksamheten ska utformas så att det bildas en helhet mellan omsorg och lärande. (SFS 2010:800) När vi ger barnen rätt förutsättningar, sker det ett lärande.

Barn- och utbildningsförvaltningens mål säger att vi ska möta barnen med höga förväntningar och att vi ska utveckla deras nyfikenhet och lust att lära. (Varbergs kommun 2015) Detta anser jag att vi i hög grad uppfyller genom att stötta barnen i att försöka själva. I dessa mål står även att vi ska ge alla barn trygghet och en lärmiljö som är pedagogisk och utvecklande. I och med våra förändringar vid påklädningen, uppfyller även detta mål.

Likaså följer vi "Plattformen för Varbergs förskolor" då vi ser barnens kompetens och ger dem chansen att försöka själva. (Varbergs kommun, 2014)

Att gå vidare

Ett sätt att ytterligare utveckla lärandet vid påklädningen är att använda bilder på de kläder som behövs just idag. Barnen kan då enkelt se vad de ska ha på sig och i vilken ordning kläderna ska tas på. På korten vi gjort finns även en bild på hur klädesplagget sägs på teckenspråk och det vill vi ha med för att ytterligare hjälpa barnen i deras språkutveckling och begreppsuppfattning.

Att ha böcker ute i hallen kan också vara en ny aktion. Då finns det något att göra för de barn som fortfarande behöver en del stöttning vid påklädningen, om de behöver vänta en stund på att få hjälp.

Reflektion

Inom aktionsforskning utgår vi ifrån vår egen verksamhet, våra barns intressen och vår miljö, för att kunna utvecklas som pedagoger, så vi kan utveckla verksamheten på bästa sätt för barnen på vår avdelning och på vår förskola. Därigenom kan vi göra förändringar som genererar utveckling, både för barnen och för oss som pedagoger – vi höjer kvalitén inom förskolan.

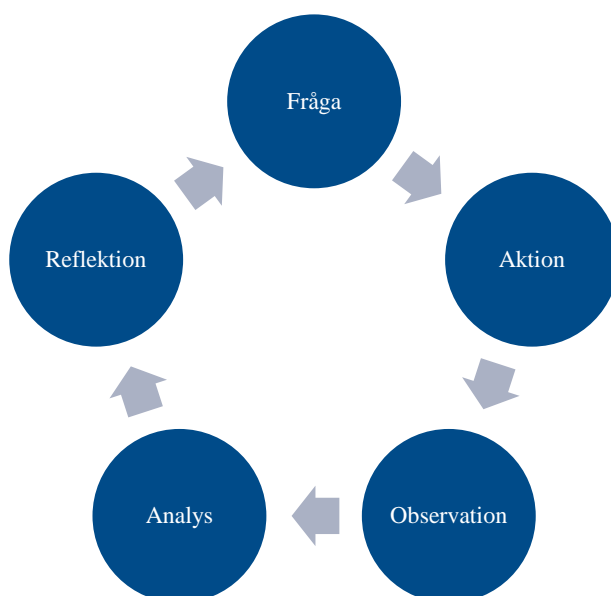
Hur går det till?

Jag skrev i min inledning att jag innan kursen egentligen inte visste så mycket om hur det här arbetssättet går till. Nu när kursen är avslutad vill jag beskriva arbetsgången så här:

När ett arbetslag ska aktionsforska utgår de från något som de vill förändra i sin egen praktik och de kommer fram till en frågeställning. Utifrån denna fråga bestämmer de sig för en eller flera "aktioner" eller handlingar, som de tror ska bidra till en förändring.

Under tiden aktionerna genomförs observerar de det som sker. Arbetslaget ska sedan analysera och reflektera kring sitt insamlade material och utifrån detta kan nya frågor väckas, som i sin tur kan kräva nya aktioner som ska observeras och analyseras och arbetet fortsätter då och går framåt. Tack vare detta utvecklas verksamheten och det kollegiala lärandet ökar.

Min modell över detta ser ut på följande sätt:

Arbetet rör sig i en cirkel samtidigt som det hela tiden går framåt.

Att se även en vardagssituation som påklädning som ett tillfälle där det sker ett viktigt lärande hos barnen, bidrar till bättre kvalitet inom förskolan. Det handlar inte ”bara” om att kunna klä på sig själv, utan om så mycket mer! Språk, motorik, begrepp, ordningsföljd, sammanhang – en mängd olika lärandemål som förskolan har i sin läroplan. (Skolverket 2010)

Vi valde aktioner som gav många saker vi hoppades på. Vi blev, till viss del, överraskade över hur även de minsta barnen direkt påverkades av det vi pedagoger gjorde. Jag tänker på exemplet när vi hade barn med oss i hallen under tiden vi satte upp foton på allas platser och barnen nyfiket gick runt och tittade på allas kort. Vi såg deras lärande just när det skedde!

Ibland kan vi möta barn som ännu inte kan, men som absolut vill försöka själva. I ett sådant läge måste vi vuxna stå tillbaka och inte vara för snabba med att hjälpa till. Vi måste invänta barnet och se vad som händer. Om barnet sedan ber om hjälp, ser jag även det som ett lärande – ”Jag kan inte, jag behöver ha hjälp”. Det är då också viktigt att pedagogerna i fortsättningen stöttar lagom mycket, så att barnet inte tappar lusten att prova igen, bara för att det inte gick den här gången.

Bergström beskriver hur ett barn som lärt sig gunga, möter pedagogens blick och de båda ler. (Bergström 2005, s. 71) I denna situation uppmuntrade pedagogen barnet att försöka få fart på gungan själv. Författaren menar att "Den professionella läraren vet också hur hon ska handla i detta läge, att stå still och göra ingenting!" (Bergström 2005, s. 71) Vi ska inte vara rädda för att stå tillbaka ibland, men ändå uppmuntra och det kan vi också göra med en blick och ett leende!

Allt är inte lätt

Jag upplever att det kan finnas svårigheter att få ihop aktionsforskning i vardagen.

En nackdel med exempelvis loggbok, är att det kräver att det görs. Om inte alla gör det som är överenskommet faller tanken med det kollegiala lärandet.

Loggboksskrivande bör nog i de flesta fall planeras in och schemaläggas, det kan annars vara svårt att komma igång. Det kan också vara svårt att veta vad som ”ska” skrivas ner. Vad är värdefullt att anteckna, är det relevant? Om ett arbetslag bestämt sig för att ha personliga loggböcker, kan det kännas svårt att sedan delge sina kollegor hur en situation upplevdes – det kan vara svårt att ”kritisera” en kollega.

En svårighet jag sett under arbetets gång har varit att allt har varit så nytt för alla. Nya saker kan kännas jobbiga och ibland kan det upplevas som övermäktigt att genomföra.

Jag hoppas och tror att vi i arbetslaget kommer att hjälpa varandra att se aktionsforskning som ett överskådligt och så småningom, självklart sätt att genomföra vår dokumentation och utvärdering av vår verksamhet.

Arbetslagets ändrade synsätt

Jag kan se hur vi i vårt arbetslag har börjat förändra vårt sätt att prata om vår verksamhet. Vi lägger mer fokus på barnens läroprocess än vad vi gjorde tidigare och vi tittar oftare tillbaka på hur saker blev. Det kan vara lätt att planera upp något och genomföra det, för att sedan lägga det åt sidan och planera nästa sak, utan att fundera så mycket över varför det blev som det blev. Utan dokumentation har vi ingen grund att utgå ifrån, utan det blir mer ett generellt tyckande och gissande som vi sedan sällan analyserar och ställer frågan: ”Varför blev det så?” Om vi aldrig ställer oss den frågan, kan det innebära att vi gör en förändring som vi inte

tycker gav något och därför går tillbaka till gamla vanor.

Om vi istället medvetet tittar på en situation efter en förändring, kan vi kanske se att vissa saker blev bättre och de kan vi fortsätta med och bygga vidare på, istället för att förkasta allt och gå tillbaka till det gamla.

Mitt eget lärande

Genom kursen i aktionsforskning har jag på ett nytt sätt förstått vikten av dokumentation. Nylund, Sandback, Wilhelmsson och Rönnerman menar att "När man får insikt i sitt eget lärande kan man också förändra barns lärandesituation." (Nylund, Sandback, Wilhelmsson och Rönnerman 2010, s.19)

Jag kan nu se att utan dokumentation och analys sker ingen *medveten* utveckling och kvalitén i förskolan kanske då inte ökar så mycket som den skulle kunna? Jag har förstått hur viktigt det är att vi i ett arbetslag granskar våra rutiner, observerar barnen i olika situationer och arbetar för att vi ska ha ett gemensamt arbetssätt och bemötande.

Under arbetets gång har jag börjat tänka på hur vi dokumenterar genom foton och film. Eidevald skriver "En annan fråga som sällan diskuteras är vad barnen tycker om att bli dokumenterade." (Eidevald 2013, s. 196)

När vi aktionsforskar är film och fotografering fantastiska verktyg, som underlättar vår forskning och som gör att det är det som verkligen händer, som blir analyserat. Men vad tycker barnen egentligen? När det gäller de yngsta barnen i förskolan vet vi faktiskt inte eftersom de inte har språket och inte kan berätta hur de känner och tänker. I samhället över lag, pratar vi mycket om vad som är okej att filma och fotografera och hur vi ibland kränker andra, men i fallet med dokumentation inom förskolan finns det ingen debatt angående detta som jag känner till. Vad är rätt? Jag har inget svar.

Framtiden

I fortsättningen ser jag fram emot att arbeta utifrån aktionsforskning.

Jag tänker att mitt arbetslag nu har en grund att stå på, men vi behöver göra fler aktionsforskningar, för att få in en bra rutin på hur vi ska gå tillväga. Vi har gemensamt konstaterat att vi ska prova att ha en gemensam loggbok, då vi tror att det blir lättare för alla att skriva när vi ser att andra skriver och vi även kan läsa kollegornas anteckningar. Vi kommer även att ha privata loggböcker för att fritt kunna skriva ner eventuellt känsliga saker som vi själva kan analysera.

Referenslista

Bergström, L. (2005) Lärare och barn i möten på förskolan I Sträng, M. H (red.) *Samspel för lärande: Didaktiskt redskap för professionella lärare* Lund: Studentlitteratur

Brodin, M. och Hylander, I (2002) *Själv-känsla - att förstå sig själv och andra* Stockholm: Liber

Eidevald, C. (2013) *Systematiska analyser för utvärdering och utveckling i förskolan: –Hallå, hur gör man?* Stockholm: Liber.

Nylund, M., Sandback, C., Wilhelmsson, B., och Rönnerman, K. (2010) *Aktionsforskning i förskolan - trots att schemat är fullt* (1. uppl.) Stockholm: Lärarförbundets förlag

Skolverket (2010) *Läroplan för förskolan Lpfö98, reviderad 2010* Stockholm

SFS 2010:800 *Skollag* Stockholm: Utbildningsdepartementet

Varbergs kommun (2015) *Barn- och utbildningsnämndens mål 2015* Varbergs barn- och utbildningsförvaltning

Varbergs kommun (2014) *Plattform för Varbergs förskolor* Varbergs barn- och utbildningsförvaltning

Bilaga 1

Tankekartan över hallen

